

#EUandME

mokytojo vadovas

Jūsų mokinių (17–18 metų) netrukus laukia dideli pokyčiai – jie greit baigs mokyklą ir pradės naują gyvenimo etapą. Ar jie žino, kokias galimybes, kokią pagalbą bei naudą kasdieniame gyvenime ir ateityje jiems gali suteikti ES piliečiai?

Siekdama užtikrinti, kad jauniems europiečiams būtų lengviau pasinaudoti šiomis galimybėmis, Europos Komisija pradėjo naują kampaniją – #EUandME, vykdomą pasitelkiant įvairias informavimo priemones. Pasitelkdamė šiose priemonių rinkinyje pateikiamus #EUandME mokymo išteklius, kartu su savo mokiniais sužinosite apie ES siūlomas galimybes bei organizuojamas iniciatyvas ir galėsite pasinaudoti jomis. Šie mokymo ištekliai apima užduotis, įtraukiančias mokinius į bendrą darbą, bei diskusijas, padedančias suprasti, kodėl ES svarbi jų gyvenimui, ir sužinoti visas teises, kurias jie įgyja būdami ES valstybių narių piliečiai.

MOKYTOJO PRIEMONIŲ RINKINIO TIKSLAI IR STRUKTŪRA

Svarbiausia kampanijos #EUandME skleidžiama žinia yra ta, kad ES suteikia savo piliečiams galių bei galimybių užsiimti dominančia veikla bei aistringais pomėgiais, pasinaudojant savo teisėmis, teikiama pagalba ir galimybėmis. #EUandME tikslas – sudominti jaunus europiečius ir padėti jiems realizuoti savo, kaip ES piliečių, galimybes.

Šia mokymo medžiaga siekiama skatinti ugdyti šiuolaikinius mokinių įgūdžius bei gebėjimus, formuoti savimi pasitikinčių mokinių, gebančių nagrinėti ir nešališkai mąstyti, asmenybes. Siūloma keletas užduočių, kurioms naudojamos įvairios priemonės ir kurios turėtų patikti mokiniams, didinti jų motyvaciją ir ugdyti skaitmeninį raštingumą.

Pradedant kampaniją pristatyti penki trumpametražiai filmai, kuriuos sukūrė pripažinti režisieriai. Kiekvienas filmas nagrinėja konkrečią temą: *judumo, tvarumo, įgūdžių ir užimtumo, skaitmeninių technologijų ir teisių*. Kiekvienos pamokos 1 skyriaus pradžioje visą klasę peržiūri filmą ir mokiniai diskutuoja, ką apie jį mano. Trumpametražiai filmai paskatina mokinius įsitraukti į diskusiją ir aptarti ES teikiamą pagalbą bei galimybes – tai 2 skyriaus užduotys. Atliekant šio skyriaus užduotis, darbui poromis, grupėmis arba savarankiškiems tyrimams mokiniams reikės kompiuterio. Šios užduotys paskatins mokinius tarpusavyje aptarti savo reakciją, požiūrį ir nuomonę į keliamus klausimus.

Trečiame skyriuje mokiniai skatinami dalyvauti kūrybiniame projekte juos dominančiomis temomis, kad būtų lengviau apibendrinti jų žinias apie tai, kokias galimybes ruošiantis naujam gyvenimo etapui jiems atveria ES, ir šią informaciją perteikti. Šios 3 mokinius orientuotos užduotys skatina aktyvius ir tyrimais grindžiamus mokymosi modelius. Mokiniai nagrinėja realias problemas ir taip ugdo tarpdalykinius įgūdžius, atlikdami užduotis mažomis bendrai dirbančiomis grupėmis, o tada pristato savo projektą, siekdami parodyti, kaip suvokia nagrinėjamus dalykus ir ko išmoko realiems žiūrovams – klasės ar mokyklos draugams ir žmonėms už mokyklos ribų. Pristatydami savo atliktus darbus mokiniai privalės mąstyti kritiškai apie savo gyvenimą ir didelę naudą, kurią gauna gyvendami ES.

MOKINIŲ AMŽIUS

Ši #EUandME mokymo ir mokymosi medžiaga skirta 17 ir 18 metų jaunuoliams, tačiau visos pamokos tinka ir jaunesniems ar vyresniems mokiniams. Mokytojai gali vadovautis savo profesine nuovoka ir nuspręsti, kuriai amžiaus grupei konkreti pamoka būtų naudinga. Toliau pateikiamose rekomendacijose rasite pastabą apie socialinių tinklų naudojimą užduotims, kurias atlieka 16 metų ir jaunesni mokiniai.

PAMOKŲ APŽVALGA

Medžiaga suskirstyta į temas, todėl mokytojai gali savo nuožiūra pasirinkti savo mokiniams tinkamą pamoką, kad nenukryptų nuo mokymo programos. Kadangi temos pritaikomos įvairiems mokymosi dalykams, jas galima įtraukti į bet kokį antrojo lygio kursą – nesvarbu, ar tai akademinis, ar profesinis mokymas. Daugumą pamokų galima pritaikyti komandinio arba tarpdalykinio mokymo metodams. Tarpdalykinis mokymas reiškia, kad mokytojai gali pasinaudoti kitų mokymo dalykų, pvz., dailės, informacinių ir ryšių technologijų, informavimo priemonių studijų, istorijos, kalbų, socialinių mokslų, istorijos ar geografijos mokymo metodais. Šiose pamokose nagrinėjamos įvairiausios galimybės ir teisės, kurias ES suteikia visiems savo piliečiams. Šią medžiagą galima naudoti dėstant įvairius mokymo dalykus. Toliau pateikiami keli pasiūlymai.

Pamoka	Pamokos trumpametražis filmas	Pamokos temos	Susijusių mokyklose dėstomų dalykų pavyzdžiai
Judumas	„Svečių namai“, režisierius – Matthias Hoene (8:40 min.)	Galimybės jauniems europiečiams keliauti, studijuoti ar dirbti ES.	Profesinis orientavimas, kalbos, geografija, profesinis rengimas, politologija, pilietiškumo ugdymas, informavimo priemonių studijos, istorija.
Tvarumas	„Oona“, režisierė – Zaida Bergroth (8:40 min.)	Priemonės, kurių ES imasi mūsų naudai, sprendama klimato kaitos, sveiko maisto ir švaraus vandens tiekimo klausimus, taip pat saugodama ir gerindama Europos natūralų kraštovaizdį.	Geografija, biologija, socialiniai mokslai, pilietiškumo ugdymas, filosofija, technologijos.
Ilgūdžiai ir užimtumas	„Party Animal“, režisierius – Yorgos Zois (7:52 min.)	Mokymas ir įgūdžiai, kurių prireiks ateityje, pagalba darbo ir karjeros ES klausimais, darbuotojų teisės ir ES pagalba jauniems verslininkams.	Verslo studijos, ekonomika, profesinis orientavimas, profesinis rengimas, Europos studijos, socialiniai mokslai, kalbos.
Skaitmeninės technologijos	„Vienišius“, režisierius – Tomasz Konecki (9:52 min.)	Daugybė skaitmeninių teisių, kurias ES suteikia mūsų skaitmenines technologijas puikiai išmanantiems mokiniams, pvz., tarptinkinio ryšio mokesčių panaikinimas ir teisė būti pamirštam.	Informacinės ir ryšių technologijos, filosofija, Europos studijos, informavimo priemonių studijos, kalbos.
Teisės	„Debut“, režisierius – Dalibor Matanić (4:04 min.)	Kaip Sąjungos piliečiai, mokiniai taip pat turi balsavimo teisę, kaip ir būdami savo šalies piliečiai – jie gali balsuoti EP rinkimuose. Taip pat nagrinėjamos vartotojų ir pagrindinės teisės.	Europos studijos, profesinis rengimas, politologija, filosofija, pilietiškumo ugdymas, informavimo priemonių studijos, istorija, socialiniai mokslai.

TEORINIO ARBA PRAKTINIO MOKYMO REKOMENDACIJOS

Kiekvienos pamokos pradžioje visa klasė žiūri trumpametražį filmą konkrečios pamokos temomis. Trumpametražį filmą siūloma žiūrėti visai klasei kartu, kad būtų galima iš karto išklausti mokinių atsiliepimus apie šią bendrą veiklą. Šie trumpametražiai filmai paveikūs, todėl mokiniai geriau supras klausimus, kuriuos aptarinės, apie kuriuos skaitys ir rinks informaciją #EUandME svetainėje. Mokytojas taikys aktyvaus žiūrėjimo strategiją – prieš filmo peržiūrą užduos mokiniams su juo susijusį klausimą, kad jiems būtų lengviau aktyviai jį žiūrėti. Šio metodo tikslas – padėti mokiniams žiūrėti filmą tiksliai ir susikaupus.

Kadangi vis populiarėja atvirkštinio mokymosi modelis, būtų galima paprašyti mokinių peržiūrėti filmą prieš pamoką, tačiau taip gali sumažėti kiekvieno filmo daromas poveikis ir mokinių grupės emocinio atsako betarpiškumas. Visi filmai yra trumpametražiai, ir būtų geriausia pasinaudoti bendrais mokinių atsiliepimais – jie pradės suprasti daugybę įvairių galimybių bei pagalbos priemonių, kurias jiems gali suteikti ES.

Kiekvienoje pamokoje mokiniai dalyvauja kūrybinėje veikloje ar projekte. Taip jie galės atskleisti savo kūrybiškumą, gerinti bendravimo bei prezentacinius įgūdžius ir kartu pademonstruoti savo žinias mokytojai. Atlikus darbus jie gali pristatyti surengdami parodą, paskelbdami juos ant demonstracinių lentų, taip pat skaitydami žodinius pranešimus kviestiniams žiūrovams. Visų pamokų medžiaga tinka „eTwinning“ projektams. Mokiniai galės prisijungti prie didžiausios Europos e. mokymosi bendruomenės ir jiems bus lengviau bendrauti su bendraamžiais visoje Europoje taikant tokius metodus, kokių neįmanoma pasitelkti klasėje. Mokiniai gali pristatyti projektus naudodami bet kokias pasirinktas priemones ir derindami skaitmeninius vaizdus, tinklaraides ar interaktyvias priemones, kad galėtų pateikti informaciją platesnei auditorijai – ne vien klasės draugams. Mokiniai taip pat gali kaupti savo atliktus darbus e. portfeluose. Tai darydami jie gali stebėti savo mokymosi rezultatus ir įgūdžių ugdymo eigą, įskaitant skaitmeninius įgūdžius, ir kaupti atliktus darbus, kaip įgytų žinių apie naudą, gaunamą gyvenant ES, įrodymą.

Kampanijos #EUandME tikslas – padėti jaunuoliams pajusti bendrystę su ES ir pasinaudoti ES pilietybės suteikiamomis teisėmis, pagalba ir galimybėmis. Mokiniai galės bendrinti savo atliktus darbus pasinaudodami nuorodomis, pateikiamomis konkrečiais pamokai skirtame socialinių tinklų puslapyje, – taip bus lengviau palaikyti ryšius jiems įprastu būdu, t. y. naudojantis skaitmeninėmis technologijomis. 17 ar 18 metų mokiniai gali turėti ir nuosavas socialinių tinklų paskyras. Galbūt jie norės bendrinti atliktus darbus per jas. Tačiau jaunesniems mokiniams dėstantis mokytojas galbūt norės sukurti klasės paskyrą. Kai mokinių asmens duomenys bus apsaugoti, mokytojas galės tvarkyti klasės paskyrą laikydamasis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) ir mokyklos priimtino duomenų naudojimo politikos nuostatų.

INTERNETO NUORODOS IR PAPILDOMI IŠTEKLIAI

Jaunųjų kino kūrėjų konkursas europa.eu/euandme/how_it_works_it Penki jaunųjų kino kūrėjų konkurso nugalėtojai bus paskelbti 2019 m. birželio mėn.

ES – https://europa.eu/european-union/index_lt Oficiali ES svetainė.

„eTwinning“ – <https://www.etwinning.net/lt/pub/index.htm> „eTwinning“ – tai internetinė visos Europos mokyklų bendruomenė, Europos mokytojams bei mokykloms skirta bendravimo, bendradarbiavimo ir projektų kūrimo platforma. Tai mokytojams patogi platforma, skatinanti visos Europos mokinių bei mokyklų bendradarbiavimą. Bendradarbiavimas naudojantis platforma „eTwinning“ paskatins pažinti savo projekto partnerius ir išryškins į šį priemonių rinkinį įtrauktų projektų europinį aspektą.

E. portfeliai – eufolio-resources.eu/ Mokinių e. portfelis – tai dinamiška skaitmeninė darbo vieta, kurioje jie gali kaupti mokymosi rezultatus ir atliktas užduotis. Naudodami e. portfelį jie gali pasitikrinti, kaip sekasi ugdyti įgūdžius, taip pat saugoti, demonstruoti ir bendrinti savo darbo bei įgytų žinių įrodymus su kitais, taip pat bendradarbiauti.

Skaitmeninė kompetencija ir skaitmeninės technologijos švietime – ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_lt Europos Komisijos veiksmų planas, kuriuo siekiama geriau išnaudoti skaitmenines technologijas mokymo bei mokymosi reikmėms, siekiant ugdyti skaitmeninę kompetenciją bei įgūdžius ir skaitmeniniame amžiuje tobulinti švietimą.

„Europeana“ – www.europeana.eu/portal/lt „Europeana“ kolekcijos suteikia prieigą prie daugiau nei 51 mln. suskaitmenintų objektų, knygų, muzikos bei vaizdo įrašų, meno kūrinių ir kt. Jomis patogiu naudotis dėl paieškos bei filtravimo įrankių. Bibliotekai „Europeana“ medžiagą perduoda daug turinį teikiančių institucijų ir siekiama, kad visus „Europeana“ svetainėje esančius išteklius būtų galima naudoti pakartotinai. Keli objektai visa dar yra saugomi autorių teisių. Mokiniai turėtų visuomet nurodyti, kam jos priklauso, ir laikytis visų susijusių intelektinės nuosavybės teisių.

#EUandME judumo pamoka

APŽVALGA

Judumo pamokoje mokiniams siekiama parodyti, kiek daug naudos jie, kaip jauni europiečiai, gali gauti mokymdamiesi, dirbdami ar keliaudami bet kurioje ES šalyje. Trumpametražis įtaigus filmas *Svečių namai* mokiniams pristatys pamokos temą. Tada dirbdami bendrai grupėmis jie sužinos, kiek daug galimybių jiems suteikia ES. Trečiame skyriuje kiekvienas mokinis skatinamas sukurti *EUandME veiksmų gaires*, kad pademonstruotų, kaip jie supranta visas jiems, kaip jauniems ES piliečiams, prieinamas galimybes ir pagalbos priemones.

1 SKYRIUS

Kad klasės mokiniams parodytumėte, kaip paprasta keliauti ir kokios judumo galimybės atsiveria jauniems europiečiams, paprašykite jų išvardyti ES šalis, kuriose jie yra lankęsi. Surašykite visas šalis ant lentos ir paklauskite, kodėl, mokinių manymu, vienos šalys populiariesnės už kitas, kokios klasėje esančių mokinių judumo galimybės. Taip pat pasiteiraukite apie šalis, į kurias jie dar nekeliaavo, ir kodėl jie norėtų ten nuvykti.

Prieš #EUandME trumpametražio filmo [Svečių namai](#) (8:40 min.) peržiūrą paprašykite mokinių apgalvoti klausimą „Kaip Europa atvyksta pas senelę, Moritzą ir jo seserį Heike?“. Peržiūrėję vaizdo įrašą, paraginkite mokinius aptarti, ką jie mano apie filmą.

2 SKYRIUS

Dabar mokiniai internete ieškos informacijos, kad Moritzui ir jo seseriai suplanuotų dviejų savaitių trukmės savarankišką kelionę Europoje ir jai pasiruoštų. Suskirstykite klasę į penkias mažas grupes ir paprašykite jų pasinaudoti vienu iš toliau išvardytų puslapių, kad galėtų suplanuoti savo nuotykį Europoje. Kiekvienai kelionei reikia patikimo plano, todėl, dar gerokai prieš suplanuodami kelionę ir raskdami apgyvendinimo vietą, pirmiausia pasirūpiname kelionės dokumentais, sveikatos priežiūros formalumais ir, žinoma, tuo, kaip išvykus palaikyti ryšį su senele!

1. Kadangi esate ES piliečiai, kokiais kelionės dokumentais patartumėte pasirūpinti Moritzui ir Heikei prieš iškeliaujant? [ES pasu ar asmens tapatybės kortele?](#)
2. Puslapyje [„Mano sveikata. Mano gyvenimas.“](#) sužinokite, kokią naudą teikia Europos sveikatos draudimo kortelė, ir panagrinėkite, kokiomis viešosios sveikatos priežiūros paslaugomis ES piliečiai gali naudotis būdami užsienyje. Atminkite, [geriau iš anksto pasiruošti, nei vėliau gailėtis!](#)
3. Sužinokite, kaip Moritzui ir Heikei padėti gauti nemokamus [„#DiscoverEU“ kelionės bilietus](#).
4. Puslapyje [„Mano kelionės. Mano gyvenimas.“](#) paaiškinama, ką daryti, jei keliaujant užsienyje nutinka neplanuotų dalykų – nesvarbu, ar tai problemos dėl kortelių mokesčių, vairavimo, valiutos ir pinigų, ar kiti klausimai. Kokius pagrindinius patarimus sužinojote?
5. Perskaitykite šiuos [esminius kelionių planavimo](#) patarimus. Kurie iš jų pravers Moritzui ir Heikei?

Kai mokiniai užbaigia tyrimą, kiekviena grupė turi per penkias minutes papasakoti apie jį visai klasei per *#EUandME apskritojo stalo diskusiją judumo ir kelionių klausimais*.

3 SKYRIUS

Kiekvienas mokinis naršo toliau nurodytuose dviejuose teminiuose puslapiuose [#EUandME](#) svetainėje, kad sužinotų apie būsimas galimybes, ir apgalvoja šiuos klausimus: „Ar per ateinančius penkerius metus studijuosite užsienyje?“, „Ar dirbsite arba atliksite mokomąją praktiką kitoje Europos šalyje?“, „Ar dalyvausite Europos solidarumo korpuso veikloje?“ ir „Kokią pagalbą, naudą ir galimybes ES gali suteikti jums kitame gyvenimo etape?“.

1. Studijų užsienyje puslapyje [„Mano mokymasis. Mano gyvenimas.“](#) pristatomos studijų užsienyje programos (t. y. „Erasmus“ ir „Erasmus Mundus“), mokomosios praktikos ir savanoriškos veiklos galimybės (Europos solidarumo korpuse) ir kalbų mokymo medžiaga.
2. Puslapyje, kuriame pateikiama informacija apie darbą ir gyvenimą užsienyje, – [„Mano karjera. Mano gyvenimas.“](#) paaiškinama, kokias teises turite dirbdami ir gyvendami užsienio šalyje, kaip rasti darbą, savanoriškos veiklos galimybių arba mokymo paslaugų.

Dabar kiekvienas mokinis sukuria penkerių metų būsimų galimybių planą, pavadintą *EUandME veiksmų gairės*. Tam jie naudoja mokamą arba nemokamą interaktyvią priemonę, pvz., [„Book Creator“](#) arba [„Sway“](#). Atliekant šią užduotį parodoma:

- ▶ ką mokinis nori pasiekti;
- ▶ kokius veiksmus mokiniui reikės atlikti, kad pasiektų savo tikslus.

Užbaigę šią užduotį, mokiniai gali pridėti savo parengtas *veiksmų gaires* prie savo CV portfelio. Mokiniai gali surengti savo *EUandME veiksmų gairių* ekspoziciją kviestiniams žiūrovams iš kitų klasių, parodyti savo projektus per karjeros dienų mugę ar minint Europos dieną. Galbūt kai kurie mokiniai (apsaugoję savo asmens duomenis) norės bendrinti projektus internete, savo socialinių tinklų paskyroje, nurodydami saitą [#EUandME](#).

#EUandME tvarumo pamoka

APŽVALGA

Tvarumo pamokos pradžioje mokiniai diskutuoja apie žmonių ir gamtos ryšį. Šią diskusiją paskatina peržiūrėtas įdomus trumpametražis filmas *Oona*. Tada mokiniai diskutuoja, kodėl tvarumas būtinas, ir sužino apie #EUandME iniciatyvas bei veiksmus, kuriais siekiama saugoti aplinką ir valdyti ribotus mūsų planetos išteklius. Paskutiniame skyriuje mokiniai dalyvauja kūrybiniame projekte, kuris padeda jiems suprasti, kad kiekvienas iš mūsų turime imtis veiksmų, siekdami užtikrinti tvarumą. Visi turime kažką padaryti, kad galėtume gyventi tvariai.

1 SKYRIUS

Paprašykite mokinių žiūrėti filmą *Oona* (8:40 min.) apgalvoti tokius klausimus: „Vaizdo įrašo pradžioje atrodo, kad Oonos ir jos tėvo ryšiai nutrūkę. Jų santykiai įtempti. Todėl Oona nejučia ryšio su ją supančiu pasauliu, netgi nemato natūralaus miškų pasaulio grožio. Ar šį atotrūkį galėtume suprasti kaip simbolį ir kaip esame atitrūkę nuo pasaulio šiandien, kartais laikydami tai savaime suprantamu dalyku?“.

Paraginkite mokinius aptarti, ką jie mano apie vaizdo įrašą, kokia jų nuomonė apie Oonos ir tėvo santykius ir tai, ar filmas galėtų simbolizuoti mūsų atotrūkį nuo gamtos arba nepakankamą rūpinimąsi ja. Šį filmą režisierė Zaida Bergroth sukūrė norėdami parodyti, kaip ji tiki, jog ES atlieka naudingą darbą saugodama aplinką, laukinius gyvūnus ir natūralias buveines. Kaip ši tema plėtojama jos filme?

Natūralios gamtinės aplinkos apsauga ir ribotų Žemės išteklių išsaugojimas mūsų kartai bei mūsų vaikų vaikams yra esminiai tvaros gyvensenos principai. Antrame skyriuje pamėginsime atsakyti į klausimą „Kas yra tvarumas?“.

2 SKYRIUS

Kas yra tvarumas? Suskirstykite klasę į grupes iš penkių mokinių. Kiekvienai grupei išdalykite A3 formato lapus ir paprašykite per visą lapą parašyti didelę raidę V. Kairėje raidės V pusėje parašykite „Žemės problemos“ ir skirkite kiekvienai grupei penkias minutes, per kurias mokiniai turi surašyti kuo daugiau esminių priežasčių, jų manymu, lemiančių tai, kad Žemės ištekliai valdomi netinkamai. Kol kas raidės V viduryje nieko nerašykite, o dešinėje jos pusėje parašykite „Mano vaikų Žemė“. Grupė vėl per penkias minutes turėtų surašyti, kaip jie norėtų, kad Žemė atrodytų ateityje, atsižvelgiant į jos išteklių apsaugą bei išsaugojimą.

Dabar kiekvienas visų grupių narys ieškos galimų šios problemos – žalos aplinkai, kurią sukelia žmonės, sprendimų. Kiekvienas mokinys pasirenka vieną iš toliau nurodytų #EUandME *tvarumo* teminių puslapių ir ieško informacijos apie tai, ką ES daro bei kokių poveikio mažinimo veiksmų imasi tvarumo srityje.

1. Puslapyje „**Mano gamta. Mano gyvenimas.**“ paaiškinama, kaip ES sprendžia laukinių augalų bei gyvūnų ir gamtos apsaugos klausimus, kaip gerina natūralų Europos kraštovaizdį ir užtikrina, kad visas geriamasis vanduo būtų švarus ir saugus.
2. Puslapyje „**Mano planeta. Mano gyvenimas.**“ išsamiai pristatomos ES klimato kaitos iniciatyvos, kuriomis siekiama gerinti mūsų anglies dioksido išmetimo rodiklį. Šiame puslapyje taip pat nurodoma, ką kiekvienas iš mūsų gali padaryti, kad sumažintų klimato kaitos daromą poveikį.
3. Puslapyje „**Mano tvarumas. Mano gyvenimas.**“ aptariama, kokių veiksmų ES imasi siekdama sumažinti atliekų kiekį, jas pakartotinai panaudoti ir tvarkyti, taip pat, kaip stengiasi apsaugoti, kad plastikas nepatektų į jūrą.
4. Puslapyje „**Mano maistas. Mano gyvenimas.**“ apžvelgiamos ES politikos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad ant mūsų stalo patenkantis maistas būtų įperkamas ir būtų sąžiningai bei saugiai pagamintas.
5. Puslapyje „**Mano technologija. Mano gyvenimas.**“ nagrinėjama, kaip ES investuoja į mokslinius tyrimus bei projektus, kuriais siekiama tvariai spręsti šiuo metu mums kylančias problemas.

Kai mokiniai suranda ES tvarumo klausimų sprendimų ir poveikio mažinimo priemonių pavyzdžių, juos surašo V raidės viduryje. Šios dalies pavadinimas yra „ES sprendimai“. Visoms grupėms užbaigus savo tyrimus ir schemas, jos pakabinamos demonstracinėje lentoje. Tuomet kiekviena grupė pakviečiama pristatyti savo schemą ir aptarti problemas bei sprendimus.

3 SKYRIUS

Kiekvienas mokinys, naudodamas bet kokias norimas priemones, sukuria, parengia ir pristato savo kūrinį, kad parodytų, kaip jie, kaip asmenys, į savo kasdienį gyvenimą įtraukia tvarumo klausimus ir su juo susijusią veiklą. Pavyzdžiui, jie gali sukurti trumpą vaizdo įrašą ar meno instaliaciją, parašyti straipsnį mokyklos naujienlaiškiui arba parengti skaitmeninį plakatą, kuriuose atsispindėtų ši tema. Jie turėtų pavaizduoti, kaip imasi aktyvių veiksmų, kad apsaugotų ribotus Žemės išteklius ir sumažintų vartojimą. Jų darbų parodą būtų galima surengti minint Žemės dieną mokykloje arba bendrinti #EUandME socialinių tinklų kanaluose, skirtuose *tvarumo* temai.

#EUandME įgūdžių ir užimtumo pamoka

APŽVALGA

Filme *Party Animal* Alexui staiga nušvinta geniali mintis ir jis supranta, kaip susiplanuoti gyvenimą pasinaudojant aistringų pomėgiu. *Įgūdžių ir užimtumo pamokoje* mokiniai nagrinės įvairias iniciatyvas bei pagalbos priemones, kurias ES gali jiems suteikti padedant planuoti kitą gyvenimo etapą.

1 SKYRIUS

Žiūrėdami filmą *Party Animal* (7:52 min.) mokiniai apgalvoja tokius klausimus: „Alexas yra vakarėlių liūtas. Paradoksalu, tačiau kaip svajonės siekimas padeda jam gerai leisti laiką?“.

Paraginkite mokinius aptarti savo mintis pažiūrėjus vaizdo įrašą, nuomonę apie Alexo ir jo tėvų santykius, jo požiūrį į gyvenimą filmo pradžioje ir požiūrį į darbą. Filmą pradžioje atrodo, kad Aleksas neturi gyvenimo tikslo. Ar mokiniai visuomet žinojo, koks bus kitas jų gyvenimo etapas? Kas jiems padėjo atrasti savo gyvenimo tikslą? Kokį patarimą jie duotų Alexui – ką jis turėtų toliau daryti, kad įgyvendintų savo verslo idėją? Ką mokiniai žino apie jiems prieinamas ES teikiamas pagalbos priemones ir rengiamas iniciatyvas šiuo gyvenimo etapu?

2 SKYRIUS

Karjeros ir užimtumo konsultantai rekomenduoja: jei norite sukurti gerą planą – nesvarbu, ar tai įgūdžių ir kvalifikacijos įgijimo, ar verslo planas – turite atlikti toliau nurodytus veiksmus.

1 veiksmas:	ieškokite informacijos.
2 veiksmas:	parenkite planą.
3 veiksmas:	planas turi būti paprastas.

Paprašykite mokinių panagrinėti keturis toliau nurodytus *įgūdžių ir užimtumo* teminius puslapius **#EUandME** svetainėje, kad sužinotų, kokią pagalbą ir išteklius ES gali jiems suteikti, kad galėtų parengti savo studijų, įgūdžių įgijimo ir karjeros planą.

1. Puslapyje „**Mano įgūdžiai. Mano gyvenimas.**“ pateikiama informacijos apie tai, kokių veiksmų ES imasi, kad šiandien pagerintų mokymo kokybę ir padėtų suprasti, kurie įgūdžiai bus svarbūs ateityje.
2. Informacija apie tai, kaip susirasti gerą darbą ir gauti konsultacijų, pateikiama puslapyje „**Mano ambicijos. Mano gyvenimas.**“ Sužinokite apie daugybę ES siūlomų programų, kurios skirtos padėti jaunimui ieškoti kokybiškų darbo vietų.
3. Puslapyje „**Mano verslas. Mano gyvenimas.**“ trumpai aprašoma, kaip ES gali padėti gauti tai, ko reikia norint tobulai įgyvendinti verslo idėją – nuo finansavimo iki konsultacijų bei verslo tinklų, skirtų programų mainams. Sužinokite, kaip pradėti ir plėsti verslą.
4. Puslapyje „**Mano teisės darbe. Mano gyvenimas.**“ nurodoma, kokiomis teisėmis gali pasinaudoti darbuotojai ir kokia apsauga jiems garantuojama dirbant ES.

Kai parengs savo planus (remdamiesi ES programomis ir pagalbos priemonėmis, padedančiomis įgyti įgūdžių ir kurti verslo planus), kiekvienas mokinys turės pasirodyti *įgūdžių ir užimtumo komisijai*. Šios užduoties esmė ta, kad mokiniai turės pristatyti savo verslo idėjas keturių teisėjų komisijai. Teisėjai kiekvienas atskirai įvertins pristatymą ir nuspręs, ar investuoti į konkrečią idėją. Jie turės atspausdinti savo planus ir prieš pokalbį perduoti jų kopijas teisėjams.

3 SKYRIUS

Keturi mokiniai suformuos *įgūdžių ir užimtumo* teisėjų komisiją. Teisėjai komisijoje keisis rotacijos tvarka, todėl dauguma mokinių gaus progą pabūti teisėju.

Kiekvienas teisėjas bus vieno iš keturių **#EUandME įgūdžių ir užimtumo** teminių puslapių specialistas. Perskaitę mokinių planus, teisėjai, sėdintys klasės priekyje, išklauskys kiekvieną prieš juos sėdintį kandidatą.

Teisėjai turėtų būti palaikantys ir kandidatams turėtų pateikti papildomų pasiūlymų. Jie klausinės kandidatų apie studijų ar karjeros kryptis ir tikslus. Taip pat jie pateiks klausimų, pavyzdžiui, apie ES programas, kuriomis kandidatai gali pasinaudoti siekdami savo studijų ir karjeros tikslų. Be to, jie paviešins planus klausytojams (t. y. klasės draugams), siekdami gauti papildomų pasiūlymų ir minčių.

#EUandME skaitmeninių technologijų pamoka

APŽVALGA

Laimei, Janas – drovus ir keistas atokioje vietovėje gyvenantis girininkas – yra ES pilietis ir ne tik turi prieigą prie interneto, bet ir gali naudotis įvairiomis skaitmeninėmis teisėmis bei laisvėmis. Žiūrėdami romantinę komediją *Vienišius* sužinome, kaip svarbu turėti galimybę palaikyti ryšį, taip pat, kaip ES dirba, siekdama padėti mums prisijungti prie skaitmeninio pasaulio.

1 SKYRIUS

Kai mokiniai žiūrės filmą *Vienišius* (9:52 min.), paprašykite jų apgalvoti tokius klausimus: „Kaip Janas naudoja skaitmeninėmis technologijomis, siekdamas palengvinti gyvenimą šioje gražioje, bet atokioje laukinėje gamtoje?“.

Paraginkite mokinius aptarti šiame filme perteikiamą humorą. Kuris epizodas buvo linksmiausias? Kaip Janą vaidinantis aktorius įsikūniją į šį keistą ir drovų personažą?

2 SKYRIUS

Ar mokiniai jau žino, kad ES investuoja 2 mlrd. eurų į sparčiosios plačiajuosčio ryšio prieigos diegimą tokiose kaimo vietovėse, kokia vaizduojama filme?

Filme parodoma, kaip net tokie drovūs žmonės kaip Janas naudoja skaitmeninio ryšio teikiama nauda. Viename epizode Janas ruošiasi grąžinti nepageidaujamą internetu įsigytą pirkinį, pasinaudodamas ES galiojančia 14 dienų apsisprendimo laikotarpio taisykle, galiojančia pirkėjams internetu, kurie naudoja ES veikiančiomis svetainėmis. Informacijos apie šią taisyklę rasite [čia](#).

Paraginkite kiekvieną mokinį arba mažomis grupėmis dirbančius mokinius sukurti infografiką *Mūsų skaitmeninės teisės*. Mokiniai domėsis, kokios yra skaitmeninės teisės bei laisvės, naudodamiesi toliau pateikiamomis #EUandME nuorodomis, ir tada sukurs bei parengs patrauklų infografiką, kad sudomintų jaunesnius savo mokyklos mokinius. Mokiniai gali naudoti interaktyvias priemones, pvz. „[Canva](#)“, „[Easel.ly](#)“, „[Piktochart](#)“, „[Infogram](#)“, „[Venngage](#)“, ar bet kurią kitą pasirinktą priemonę. Šios užduoties tikslas – sukurti vizualiai patrauklų infografiką, kurį naudojant būtų galima parodyti #EUandME skaitmeninius pranešimus jaunesniems mokiniams.

1. Puslapyje „[Mano telefonas. Mano gyvenimas.](#)“ pateikiama informacija apie ES reglamentus, kuriais panaikinti tarptinkinio ryšio mokesčiai.
2. Puslapyje „[Mano ryšys. Mano gyvenimas.](#)“ paaiškinama, kaip ES teisės aktais užtikrinama galimybė naudotis geriausiu galimu interneto ryšiu už prieinamą kainą, nepaisant to, kokia kaimiška tai vietovė, ar koks atokus regionas.
3. Puslapyje „[Mano saugumas internete. Mano gyvenimas.](#)“ paaiškinama apie ES teisės aktų nuostatą, kad asmens duomenų apsauga yra viena pagrindinių žmogaus teisių ir kad su asmens duomenimis turi būti elgiamasi atsargiai bei atsakingai.
4. Kaip ir Janas, kai apsiperkate internetu ES veikiančiose svetainėse, galite grąžinti nepageidaujamą internetu įsigytą pirkinį, pasinaudodami ES galiojančia 14 dienų apsisprendimo laikotarpio taisykle. Informacijos apie šią taisyklę rasite [čia](#).
5. Norite gauti [patarimų keliaujantiems](#) čia ir dabar? ES sukūrė tam skirtą programėlę!
6. Kiekvienoje valstybėje narėje veikia [saugumo internete pagalbos linijos](#), kad padėtų jauniems europiečiams spręsti skaitmeninio gyvenimo problemas. [Saugumo interneto diena](#) – tai ES iniciatyva, kuria siekiama atkreipti dėmesį į geresnio interneto ryšio visiems, ypač jaunimui, siekiančią kampaniją.
7. Parodykite mokiniams šį trumpą kontrolinį sąrašą, kad jie galėtų patikrinti, ar jiems pavyko savo infografikais aiškiai informuoti jaunąją auditoriją apie kai kurias iš toliau nurodytų ES skaitmeninių technologijų srities iniciatyvų.
 - Turinio pašalinimas visam laikui.
 - Tarptinkinio ryšio mokesčių panaikinimas.
 - Teisė būti pamirštam.
 - Geografinio blokavimo panaikinimas.
 - BDAR.

3 SKYRIUS

Kai visi infografikai pristatomi, paprašykite mokinių išrinkti penkis geriausius infografikus, įvertinant juos pagal šiuos kriterijus: ar duomenys pateikti įdomiai; ar sudėtingi duomenys pateikiami suprantama forma; ar turinys bei informacija pateikiami aiškiai ir tinkamai; koks infografikų regimasis poveikis; kaip naudojamos spalvos, grafikai ir diagramos; ar turinys tinkamas tikslinei auditorijai; ar nurodyti informacijos šaltiniai.

Visus penkis geriausius infografikus galima savaitę eksponuoti mokyklos svetainėje ir bendrinti mokyklos arba mokinių socialinių tinklų puslapiuose nurodant saitą [#EUandME](#).

Moksleiviai, naudodamiesi penkiais geriausiais infografikais kaip pavyzdžiais, taip pat gali surengti trumpą skaitmeninių įgūdžių seminarą jaunesniems mokyklos mokiniams, pavadintą „Infografiko kūrimas“. Seminaro metu vienas ar du vyresni mokiniai pademonstruoja, kaip sukūrė ir parengė infografiką, o kiti mokiniai po vieną padeda jaunesniems mokiniams kurti jų pirmą infografiką.

#EUandME teisių pamoka

APŽVALGA

Ivanas, su kuriuo susipažįstame filme *Debut*, yra ūkininko sūnus ir talentingas futbolininkas. Būdami ES valstybių narių piliečiai ir pagal taikomas ES teisės normas, mes visi kaip ir Ivanas turime teisę į vienodą ir pagarbų požiūrį.

1 SKYRIUS

Režisierius Daliboras Matoničius apibūdina filmą *Debut* (4:04 min.) kaip subtilų pasakojimą. Mokiniais žiūrint filmą paklauskite, kokia, jų manymu, yra jo tema. Kaip režisierius sukuria įtampą ir nežinomybės pojūtį, susijusį su tuo, kaip Ivanas supranta teisę būti tuo, kuo jis yra?

Kadangi esame ES piliečiai, mūsų teisės ir laisvės yra išdėstytos ES pagrindinių teisių chartijoje. Šioje chartijoje ES aiškiai nurodo, kad kiekvienas žmogus nuo pat gimimo yra laisvas ir lygus kitiems: tiek pagarbos, tiek teisių atžvilgiu. ES taip pat užtikrina kitas teises ir padeda piliečiams kasdieniame gyvenime – kaip vartotojams, keleiviams ir demokratinėms valstybėms gyventojams. Antrame skyriuje mokiniai rinks informaciją apie šias teises, po to trečiame skyriuje vėl nagrinės ES suteikiamas teises bei laisves, nustatytas [ES pagrindinių teisių chartijoje](#).

2 SKYRIUS

Filme *Debut* matome, kad Ivanas sužinojo, jog būdamas ES pilietis turi teisę būti tuo, kuo esi. Visoje ES mūsų teisės saugomos teisės normomis. Pagrindinių teisių chartijoje (vienne dokumente) nustatytos visos asmens, pilietinės, politinės, ekonominės ir socialinės teisės, kuriomis žmonės gali naudotis ES teritorijoje. Chartijoje teisės ir laisvės išdėstytos šešiose antraštinėse dalyse:

- ▶ orumas,
- ▶ pilietinės teisės,
- ▶ solidarumas,
- ▶ lygybė,
- ▶ laisvės,
- ▶ teisingumas.

Paprašykite visų mokinių išsiaiškinti ir sužinoti, kokias teises bei laisves turi ES piliečiai, siekiant užtikrinti, kad skirtingo amžiaus, lyties, rasės, seksualinės orientacijos, religijos arba skirtingą nuomonę turintys asmenys galėtų drauge gyventi taikiai ir darniai. Tai jie galės padaryti puslapyje [„Mano teisės. Mano gyvenimas.“](#).

ES saugomos lesbiečių, gėjų, biseksualių, translyčių, interseksualių ir queer asmenų (LGBTQI) teisės. Bendrai klasėje padiskutuokite, ar jūsų mokykla yra saugi LGBTQI mokiniams. Ar visi mokyklos mokiniai gali visapusiškai dalyvauti ugdymo procese ir mokykloje užsiimti visuomenine veikla? Ką būtų galima padaryti siekiant pagerinti palankumo ir tolerancijos rodiklius mokykloje? Mokiniai suformuoja darbo grupes, kad išsiaiškintų, ką šioje srityje nuveikė kitos mokyklos, taip pat bendradarbiauja su mokyklos konsultantu ir kviečia pranešėjus, su kuriais surengia praktinius seminarus ir juose aptaria problemas. Jie gali tiekti mokyklai informuotumą šiais klausimais didinančią literatūrą ir plakatus, taip pat teikti informaciją apie LGBTQI mokiniams prieinamas paramos paslaugas. Tuomet klasė parengia veiksmų planą, kurį pateikia mokyklos lyderiams ir mokyklos tarybai. Veiksmų plano pavadinimas – „Saugi vieta mokytis“. Jame pasiūloma, ką būtų galima pakeisti mokykloje, kad ji būtų įtraukesnė mokymosi vieta.

3 SKYRIUS

Atlikdami šią užduotį, visi mokiniai tampa *Garsios rinkodaros bendrovės* darbuotojais. Jie dalyvauja bendrovės viduje surengtame konkurse, kuriame reikia sukurti stiprią socialinių tinklų kampaniją, skirtą ES *teisių pamokai*. Mokiniai suskirstyti į tris konkuruojančias komandas, kurios kuria ir rengia socialinių tinklų kampaniją vienam iš toliau nurodytų *su teisėmis susijusių* teminių puslapių.

1. Puslapyje [„Mano pirkiniai. Mano gyvenimas.“](#) pateikiama glausta, bet vertinga informacija apie ES taisykles, kuriomis siekiama užtikrinti, kad apsipirkimas būtų aiškus, paprastas ir sąžiningas procesas, ir informuoti vartotojus apie jų teises.
2. Puslapyje [„Mano kelionė. Mano gyvenimas.“](#) aptariamos galiojančios ES taisyklės, skirtos keleiviams ir jų teisėms apsaugoti kelionės vėlavimo arba atšaukimo atveju.
3. Puslapyje [„Mano balsas. Mano gyvenimas.“](#) paaiškinama ES gyventojams suteikiama balsavimo Europos Parlamento ir savivaldos rinkimuose teisė.

Garsi rinkodaros bendrovė panaudos laimėjusios komandos kampaniją, kad visoje Europoje pradėtų vykdyti socialinių tinklų kampaniją, skirtą *#EUandME teisių temai*. Kiekviena komanda parengia tikslinei auditorijai – Europos jaunimui – pritaikytą socialinių tinklų kampaniją. Komandos sukuria kampanijos šūkį, parengia vaizdines priemones, du pavyzdinius pranešimus ir pastabose paaiškina, kuriuos socialinius tinklus pasirinko savo kampanijai. Kiekviena komanda pristatys kampanijos planus visai klasei, o ši balsuos ir išrinks stipriausią bei efektyviausią socialinių tinklų kampaniją.